

I PASKAIDROJUMA RAKSTS

Plānojumā izmantoto jēdzienu skaidrojums:

Apbūves intensitāte - ir stāvu platības procents no zemesgabala platības.

Apbūves blīvums – apbūves laukuma procents no zemes gabala platības.

Apbūves laukums – visu ēku un citu telpisku būvju platību summa.

Brīvā teritorija - ir zemesgabala neapbūvētā platība, no kā atskaitīta autostāvvietu un piebraucamo ceļu platība. To raksturo brīvās teritorijas platības procents no stāvu platības.

Pilsētībūvnieciskie akcenti – iespējamās augstbūves, kas veido un papildina Pārdaugavas siluetu.

Izbūves teritorija – ir kopīgs nosaukums plānotai, izmantotai vai paredzētai visu veidu teritorijas izmantošanai, arī apbūvei.

Apbūves atskaites augstums – noteikts Baltijas augstuma sitēmā (BAS) kā atskaite maksimālā stāvu skaita un maksimālā ēkas augstuma (metros) kontrolei.

Kvartālam raksturīgie apbūves rādītāji – apbūves intensitāte, blīvums, brīvā teritorija, apbūves augstums un zemesgabala platība.

Publiskā ārtelpa – ir ielas, bulvāri, laukumi, parki (dārzi), skvēri, krastmalas, kvartālu telpa, pagalmi, kas pieejami sabiedrībai neatkarīgi no tā, kā īpašumā tie atrodas.

Būvlaide – līnija zemesgabala iekšienē, kas parasti noteikta paralēli ielas sarkanajai līnijai un kas nosaka minimālo attālumu no ielas sarkanās līnijas līdz apbūvei.

Iedibinātā būvlaide – esošās apbūves frontes veidotā līnija, ja kvartāla robežās vismaz 5 zemesgabalos galvenās ēkas atrodas uz vienas līnijas.

1. PLĀNOJUMA MĒRĶI UN UZDEVUMI

Plānojuma izstrādes mērķis ir noteikt teritorijas izmantošanu, apbūves noteikumus un transporta organizāciju plānojuma robežās, lai veicinātu Pārdaugavas rajona turpmāko attīstību, izveidotu daudzfunkcionālu darījumu, pakalpojumu, mājokļu, atpūtas, sporta un sabiedrisko objektu teritoriju ar augstvērtīgu un kvalitatīvu publisko ārtelpu.

Viens no galvenajiem detālplānojuma uzdevumiem: atrisināt perspektīvo transporta organizāciju nozīmīgam Rietumu lielceļa posmam – Daugavgrīvas ielai savienojumā ar Jūrmalas gatves turpinājumu, Kr.Valdemāra ielu un Balasta dambi.

Saskaņā ar darba uzdevumu detālplānojumā jāveic vides arhitektoniski telpiskā analīze, nosakot vidi degradējošos objektus ar nelabvēlīgu ietekmi un dodot priekšlikumus minētas ietekmes novēršanai.

Ņemot vērā, ka detālplānojumā ietvertā teritorija veido daļu no apbūves aizsardzības zonas "Dzegužkalns- Nordeķi", detālplānojuma uzdevums ir izvērtēt vēsturisko apbūvi un definēt tās vērtības, dodot priekšlikumus to saglabāšanai un piemērotai izmantošanai.

2. ESOŠĀ SITUĀCIJA

2.1. Teritorijas novietne un attīstība pilsētas kontekstā

Plānojumā iekļautā teritorija atrodas Pārdaugavā pilsētas rietumu daļā pie Daugavas kreisās attekas Zunda, iepretim Vecrīgai. Plānojuma robežas ir starp Zunda kanālu, Āgenskalna līci, Kalnciema, Slokas, Krēslas, Daugavgrīvas, Kliņģeru, Hāmaņa un Mazā Ūdens ielām. Teritorijas kopējā platība ir aptuveni 70 ha.

Detālplānojuma teritorija ir daļa no kādreizējās Jelgavas priekšpilsētas, kura izveidojās 18.gs. 80.gados no Pārdaugavas ekstensīvi apbūvētajiem rajoniem – ciemiem. Apbūve minētajā teritorijā sākotnēji veidojās stihiski gar galvenajiem piebraucamajiem ceļiem, kas laika gaitā kļuva par galvenajām ielām. Plānojumā ietvertajā teritorijā tās ir Slokas iela un Daugavgrīvas iela.

Vēsturiski Zunda kanālam piegulošā teritorija ir bijusi saimnieciski aktīva zona. 17. gadsimtā pa Zunda kanālu Rīgā ienāca vairāk nekā puse no visiem kuģiem. Daugavgrīvas iela bija ceļš uz Daugavgrīvas cietoksni, Rīgas priekšostu un Ziemas ostu. Sākot ar 1860.gadu ap Daugavgrīvas ielu veidojusies Ilģuciema rūpniecības zona.

Pēckara Rīgas pilsētas teritorijas plānojumos Pārdaugavai tika ierādīta arvien lielāka nozīme pilsētas saimniecībā, jo te bija saglabājušās lielas teritorijas rezerves. Pamatojoties uz minētajiem plānojumiem, tika radītas jaunas ražošanas zonas un uzcelti jauni dzīvojamie rajoni. Teritorijai starp Daugavgrīvas ielu un Zunda kanālu tika noteikts ražošanas zonas statuss, bet uz rietumiem no plānojumā iekļautās teritorijas tika projektēti jaunie dzīvojamie rajoni Ilģuciems, Dzegužkalns un Āgenskalns.

2.2. Esošā izmantošana un izmantošana saskaņā ar Rīgas attīstības plānu 1995.-2005.gadam.

Šobrīd plānojumā ietverto teritoriju veido divas funkcionāli un pilsētībūvnieciski atšķirīgas daļas, kuras vienu no otras atdala Daugavgrīvas iela.

Teritorijā starp Daugavgrīvas ielu un Slokas ielu izvietota vēsturiskā mazstāvu dzīvojamā apbūve, kurā integrētas mūsdienu dzīvojamās un sabiedriskās celtnes. Akcentus plānojumā ietvertajā teritorijā veido 19.gadsimta vidū celtā Mārtiņa baznīca Slokas ielā 34, Latvijas valsts vēstures arhīvs Slokas un Kalnciema ielu stūrī un jaunā Latvijas bankas ēka Daugavgrīvas un Bezdzelīgu ielu stūrī. Šī plānojuma daļa no teritorijas izmantošanas viedokļa raksturojama kā

*Zunda kanālam piegulošās teritorijas detālplānojums
(Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” p.8)*

funkcionāli daudzveidīga. Gandrīz katra apbūves kvartāla robežās izvietojas gan dzīvojamās un sabiedriskās ēkas, gan darījumu rakstura objekti un noliktavu būves. Kopumā šīs teritorijas pašreizējo izmantošanu varētu raksturot kā daudzfunkcionālu jauktas apbūves teritoriju.

Kādreizējo funkcionāli vienoto rūpnīcas teritoriju starp Zunda kanālu un Daugavgrīvas ielu, līdz ar ģeogrāfiskās struktūras maiņu šobrīd apsaimnieko vairāki ģeogrāfiskie. Teritorijā šobrīd pārsvarā atrodas vieglās ražošanas uzņēmumi, atsevišķas ēkas pārveidotas, pielāgojot tās veikalu un biroju funkcijām. Daļa ēku netiek izmantotas vispār.

Plānu ar esošo zemes gabalu robežām un ģeogrāfiskās piederības veidiem skatīt tematiskajā kartē: ģeogrāfiskās piederība.

Teritorijā, kas atdala Daugavgrīvas ielas pretējā virziena joslas, atrodas garāžu komplekss un viena administratīvā ēka.

Saskaņā ar Rīgas attīstības plānu 1995.-2005.gadam šī teritorija atrodas tehniskās apbūves, sabiedrisko iestāžu un dabas pamatnes teritorijā.

Teritorija starp Daugavgrīvas ielu un Zunda kanālu zonēta daļēji kā: dabas pamatnes, darījumu iestāžu un sabiedrisko iestāžu teritorija.

Plānojuma iekļautā teritorija starp Daugavgrīvas ielu, Slokas ielu, Kuldīgas ielu un Vanšu tiltu noteikta kā mazstāvu dzīvojamā, sabiedrisko iestāžu un dabas pamatnes teritorija, bet Vanšu tiltam piegulošā teritorija līdz Kalnciema ielai – jaukta dzīvojamā un darījumu iestāžu teritorija, dabas pamatnes un sabiedrisko iestāžu teritorija.

2.3. Kultūrvēsturiskā mantojuma analīze

Plānojamā teritorija starp Kalnciema, Slokas, Kuldīgas, Daugavgrīvas un Mazo Ūdens ielu atrodas Pārdaugavas centrālajā daļā pie Daugavas kreisās attekas – Zunda, kur Rīgai jau izsenis bijušas savas intereses.

Viduslaiku Rīga bija ne vien pilsēta pie Rīdzenes upes ietekas Daugavā un visas Livonijas metropole, bet arī tipiska viduslaiku pilsētvalsts ar savu lauku novadu. Pārdaugava bija šī lauku novada sastāvdaļa.

[pilsētvalsts bija maza, puslīdz autonoma teritorija ar savu pilsētu, kurā atradās tās varas un pārvaldes centrs un kurai piederēja arī apkārtējais lauku novads. Cēlajos viduslaikos [11. – 13. gs.], atdzimstot tirdzniecībai, pilsētvalstis bieži bija tirgotāju komūnas, kas bija pratušas atbrīvoties no kāda laicīga vai garīga firsta virskundzības.]

Pārdaugavas nozīme viduslaikos bija divējāda. Pirmkārt, Pārdaugava bija viduslaiku rīdnieku pļavu priekšpilsēta, jo siens ziemā bija tikpat nepieciešams kā ganības vasarā – zirgu un mājlopu ēdināšanai. Starp pļavām 15. gs. sāka veidoties arī Rīgas namnieku un

Zunda kanālam piegulošās teritorijas detālpilnojumums
(Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” p.8)

garīgo iestāžu muižiņas. Otrkārt, pie Daugavas kreisā krasta pienāca vairāki svarīgi tālsatiksmes ceļi, kas veda uz Rīgu un beidzās Daugavmalā pie pārceltuvēm.

Kad 15. gs. Daugava kļuva par Rīgas ostu, pieauga arī Daugavas pārceltuvju nozīme vietējā satiksmē. Pa Daugavu kuģoja mazi burukuģiši un liellaivas, kas uzturēja satiksmi ar Pārdaugavu.

Rīgas tuvums bija vilinošs un jau kopš viduslaikiem gar vecajiem ceļiem pie pārceltuvēm radās ar Daugavu un kuģniecību saistīto amatnieku, pārsvarā vietējo latviešu apmetnes.

Viens ceļš uz Kurzemi gar jūru – Buļļu ceļš jeb Kuršu ceļš, sākās pie Sv. Jura hospitāļa muižas Ilģuciemā pie Zunda pārceltuves tag. Ūdens ielas galā un tālāk veda starp Lielupi un Babītes ezeru uz Sloku ; no Sv. Jura hospitāļa muižas pa ceļu varēja tikt uz Buļļu pārceltuvi. Te esošais ciems bija Jura ciems pie tag. Ūdens ielas. Ciems ar pāri par 100 mājām bija pats lielākais no pārcēlāju ciemiem un atradās uz Sv. Jura hospitālim piederošās zemes.

Cits ceļš uz Kurzemi sākās pie Āgenskalna līča pārceltuves [ierīkota vēlāk par citām 1675. g.], un pa tag. Kalnciema ielu veda uz Babītes ezeru un gar tā Dienvidu krastu tālāk uz Sloku kā arī uz Jelgavu caur Kalnciemu.

Āgenskalna ciems aizsākās pie Meža, Sētas un Nometņu ielas satekpunkta un pamazām paplašinājās gar Nometņu ielas abām pusēm.

Līdz 17. gs izveidojās garenvirziena ceļi, kas sākās pie Āgenskalna līča un gar Zundu, cauri Jura un Ilģu ciemiem, pāri Spilves pļavām veda līdz pat Bolderājai un Daugavgrīvai – uz cietoksni un Rīgas ziemas ostu.

15. gs. vidū starp Pārdaugavas pļavām sāka veidoties Rīgas turīgo namnieku un garīgo iestāžu [Svētā gara konventa un Svētā Jura hospitāļa] muižiņas.

Tomēr Pārdaugava kā priekšpilsēta veidojās samērā vēlu, jo dzīves apstākļi tur bija nedroši. Kara laikā apdzīvotās vietas parasti nodezināja.

Priekšpilsētas attīstību traucēja arī ekonomiski ierobežojumi. Iedzīvotāji nebaudīja tirdzniecības un amatniecības tiesības, kādas bija namniekiem iekšpus pilsētas nocietinājumiem. Jebkuru priekšpilsētas iedzīvotāju pasākumu tirdzniecībā un amatniecībā uzskatīja par nelikumīgu, kas apdraud pilsētas tirgotāja vai amatnieka tiesības uz eksistenci. Kaut cik regulārs ielu tīkls priekšpilsētā nebija izveidojies pat vēl 17. gs. pirmajā pusē. Tas redzams 1650. g. Rīgas plānā, kur ielu vēl nav, bet ir tikai ceļi.

Ziņas par 17. gs. apbūvi ir netiešas, bet kartēs redzamā struktūra būtiski neatšķiras no tā paša laika labā krasta apbūves ārpus Rīgas cietokšņa – samērā brīvs plānojums ar platākām

*Zunda kanālam piegulošās teritorijas detālplānojums
(Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” p.8)*

galvenām ielām, kurām pieslēdzas šauras sānieliņas. Dzīvojamās ēkas galvenokārt izvietojas ar garo fasādi pret ielu, ievērojot nelielu atkāpi, taču nereti tās zemes gabalā izvietotas visai brīvi.

Broces zīmējumi liecina par to pašu vidi arī 100 gadus vēlāk.

1701 g. Daugavas forsēšanas vajadzībām zviedru celtais Plosta tilts būtiski mainīja veco Pārdaugavas pārceltuvju un pārcēlāju amata lomu, jo tagad visi ceļi sākās un beidzās Akmeņu ielas galā.

1714. g. vecie pārcēlāju ciemi zaudēja agrāko ekonomisko pamatu, pamazām panīka, jaunu stimulu attīstībai iegūstot vēlāk, kapitālistiskās attīstības apstākļos.

Neraugoties uz prāvo celtņu un iedzīvotāju skaitu Pārdaugava joprojām netika uzskatīta par priekšpilsētu, bet Rīgas lauku novadu. Tikai 1782. gada revīzijas pārskatos tā tiek minēta kā trešā priekšpilsēta, kurā ietilpa Āgenskalns, Torņakalns, Ilģuciems un Daugavas salas.

1784. g., visu ārpus pilsētas nocietinājuma mūriem izaugušo priekšpilsētu sadalīja 3 administratīvās daļās.

1. – Pēterburgas priekšpilsēta, 2. – Maskavas priekšpilsēta, bet 3. Jelgavas priekšpilsēta veidojās Pārdaugavā.

19. gs. sākumā bija sākuši veidoties jauni kūrorti un Pārdaugava turīgo aprindu acīs pamazām zaudēja pievilcību, bet muižiņās – vasaras atpūtas vietās, 19. gs. pirmajā pusē attīstījās kapitālistiskās manufaktūras. To ietekmē arvien straujāk augot iedzīvotāju skaitam, sevišķi pēc dzimtbūšanas atcelšanas paplašinājās apbūve un palielinājās pilsētas platība. 19. gs. vidū jau 80 % iedzīvotāju dzīvoja priekšpilsētās.

Fabriku interence dabisko ūdeņu tuvumā, ko tās patērēja un izmantoja kanalizācijas novadīšanai, arvien nesaudzīgāk izspieda no ierastajām dzīvesvietām veco ciemu iedzīvotājus. Izzuda ne tikai pirmās Pārdaugavas apdzīvotās vietas gar Zundu, bet līdz ar tām vesels laikmets Rīgas latviešu vēsturē.

Saskaņā ar 1904. g. Rīgas pilsētas būvnoteikumiem visa Pārdaugava, izņemot Klīversalu, bija iekļauta t. s. koka apbūves rajonā.

Tikai 1936. g. koka ēku būvniecību aizliedza gar vairākām ielām, t. sk., Slokas un Kalnciema ielām.

1939. g. koka ēku celtniecība vispār tika aizliegta vairākos Pārdaugavas rajonos.

Rūpniecības objektu būvniecība starp Daugavgrīvas ielu un Zundu, kas turpinājās arī 20. gs 2. pusē un pēc Kalnciema ielas un Daugavgrīvas ielas pārrāvuma 20.gs beigās, šajā rajonā izbūvējot Vanšu tiltu, tika izjaukta Jelgavas priekšpilsētas senā ceļu struktūra, ielas ainava un mērogs. 20. gs 2. pusē pakāpeniski izzuda gandrīz visa senākā 18. gs ielas apbūve.

Pašreiz projektējamo teritoju nosacīti var iedalīt 3 daļās.

1. TERITORIJA starp Slokas ielu, Bezdelīgu ielu [Krišjāņa Valdemāra ielu -Vanšu tiltu], Daugavgrīvas ielu [gar senkrastu], Kuldīgas ielu.

Atbilstoši Rīgas attīstības plānam 1995. – 2005. g. šī teritorija ir daļa no apbūves aizsardzības zonas „ Dzegužkalns – Nordeķi”, ko aptver Daugavgrīvas iela, Krišjāņa Valdemāra iela, Kalnciema iela, Melnsila iela, Āgenskalna iela, Vīlipa iela, Kuldīgas iela, Slokas iela, Dagmāras iela un Lilijas iela.

Šīs zonas kultūrvēsturiskās vērtības ir pilsētbūvnieciskā plānojuma struktūra un telpiskā struktūra – saglabājusies vēsturiskā mazstāvu apbūve ar bagātīgu apzaļumojumu. Liels pārdaugavai raksturīgais koka ēku īpatsvars.

Teritorijā [un tai pieguļošajā daļā] atrodas virkne kultūrvēsturisko pieminekļu:

Slokas ielā, 34 – Mārtiņa kapi ar memoriālajām celtnēm, 1773. g. [slēdz 1951. g.], valsts nozīmes arhitektūras piemineklis.

Sākumā saukta par Āgeskalna kapsētu, tā piederēja Jāņa draudzei. Pēc Mārtiņa baznīcas uzcelšanas 1851./52.g. tā pārgāja Mārtiņa draudzes pārziņā, kuras pirmie [Mārtiņa] kapi bija Pleskodālē. 1786. g. uzcelts zvanu tornis [nav saglabājies].

Ir saglabājusies 1786. g. celtā mastu šķīrotāja Miķeļa Grindeļa kapliča, kas izceļas kapsētas ansablī. Tā ir neliela plānā taisnstūra veida celtne ar kārnejiem segtu mansarda jumtu, kura augšējā daļa veidota kā zelminis, bet aizmugures fasādē šļaupta jumtgale. Barokāls ieejas portāls ar kartušu. Fasādes apmestas – polihroms krāsojums ar joslām un rustojumu stūros. Tajā atdusās Grindeļu dzimtas locekļi, ieskaitot dēlu – aprīņķa ārstu un farmaceitu, Tērbatas universitātes rektoru [1810 – 1812] Dāvidu Hieronīmu Grindeli.

19. gs. otrā pusē kapsētu paplašināja. Šeit atdusas komponists E. Dārziņš [pieminekli veidojuši B. Dzenis, T. Zaļkalns 1912. – 1913. g.]; pirmais latviešu publicists, rakstnieks – avīzes „Mājas viesis” redaktors Ansis Leitāns; pazīstamais anatoms Oto Vilhelms Tīle; skolotājs Krišs Melnalksnis [pieminekli veidojis M. Lange 1940.g.]; J. Raiņa ārsts un sabiedriskais darbinieks Andrejs Priedkalns; matemātiķis Edgars Lejnietis, agronomis Delle; V. Straujāns [pieminekli veidojis K. Rončevskis 1929. g.]

*Zunda kanālam pieguļošās teritorijas detālplānojums
(Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” p.8)*

Valsts nozīmes mākslas pieminekļi: kapa piemineklis A. Baumgartei [19. gs. sākums], kapa piemineklis E. Dārziņam [1912 – 1913.,1995.], kapa piemineklis J. H. Baumgartam [1829.], kapa piemineklis J. A. Veisam [1819.], kapa piemineklis K. Melnalksnim [1940.], kapa piemineklis Kingu ģimenei [1818.], kapa piemineklis V. Straujānam [1929.].

Hāmaņa iela, 2 – skola,

1910. g.,

jūgendstila un eklektisma izteiksmes līdzekļi,

arhitekts R. Šmēlings [toreizējais pilsētas galvenais arhitekts],

vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis.

Skolas ēka piederēja pie tām 17 skolām, ko uzbūvēja pilsētas domes pieņemtās skolu celtniecības programmas ietvaros laikā no 1908. līdz 1914. gadam.

Zemes gabalā brīvi stāvoša celtnie ar cokolstāvu, augstu kārniņu jumtu, dekoratīvajiem skursteņiem un raksturīgo fasāžu apdari – sarkano ķieģeļu mūra un apmetuma kombinācija.

Pagājušā gadsimta 80.to gadu vidū celtnie pārcieta mēģinājumu izveidot tajā poliklīniku.

1998. – 1999. g. ēka rekonstruēta lai pārvietotu uz to J. Rozentāla Rīgas mākslas koledžu.

Projekta autori arhitekti U. Zābers un P. Kļava [birojs ‘Sīlis, Zābers un Kļava’].

Slokas ielā, 32 – savrūpmāja,

1911. g.,

arhitekts E. Frīzenhofs,

vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis,

jūgendstils.

2 stāvu mūra ēka ar augstu cokolstāvu izvietota gruntsgabala dziļumā.

Slokas ielā, 16 – lombards, tagad Valsts arhīva ēka,

1908. g.; 1930. g. piebūve gar Slokas ielu,

vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis,

arhitekti Vilhelms Reslers, I. Blankenburgs,

jūgendstils.

5 stāvu mūra celtnie ar stāvu kārniņu jumtu un zelmini.

Ēka ir dominējošs arhitektoniski – telpisks akcents pilsētbūvnieciski nozīmīgu ielu krustojumā un noslēdz Slokas un Kalnciema ielu skatu perspektīvas.

[Ēka uzcelta tirgotāja Tomasa Cukerbekera barokālās muižiņas vietā, kas bija celta 1791 g.]

Daugavgrīvas ielā, 32/34 – dzīvojamā ēka [tagad administratīvā],

*Zunda kanālam piegulošās teritorijas detālplānojums
(Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” p.8)*

1903. g.,
vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis,
arhitekts A. Ašenkampfs,
Jūgendstils.

3 stāvu mūra celtne ar augstu cokolstāvu un mansardu. Galvenajai fasādei un sānu fasādei simetrisks risinājums, vertikāli akcenti, kas ēkas stūros noslēdzas ar zelmini, bet centrā ar astoņskaldņu piramīdu. Brīvēstāvoša ēka ar garenasi paralēli ielai un nelielu atkāpi no tās, veidojot priekšdārziņu.

Daugavgrīvas ielā, 36 – dzīvojamā ēka,
1912. g.,
vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis,
arhitekts Eižens Laube,

Fasāde jūgendstila [Vestibilā apgleznotas flīzes ar Nordeķu muižas parka skatiem, kāpņu telpā koka paneļi –PKPAI informācija]

3 stāvu mūra celtne uz augsta cokoļa . Plānā L veida ēkas korpusu stūra savienojums vertikāli akcentēts. Brīvēstāvoša ēka : viens korpusss paralēli ielai ar nelielu atkāpi, veidojot priekšdārzu, otrs – perpendikulāri.

Teritorijā ir viens jaunatklāts [potenciāls] piemineklis Daugavgrīvas ielā, 30 un viens objekts, kam pieminekļa statuss atjaunojams – Mātiņa baznīca.

Slokas, 34 – sv. Mātiņa luterāņu baznīca,
1881. g.,
romānika,
arh. Johans Daniēls Felsko;
1887. g. akadēmiķis Heinrihs Šēls paplašina un pārbūvē gotiskā stilā
[pseudostilu formas]
Baznīcās ērģeles [1855.,1893.; A. Martins, Ē. F. Valkers] ir valsts nozīmes mākslas piemineklis.

Daugavgrīvas ielā, 30 – dzīvojamā ēka
1908. g.
tā sauktais „šveiciešu stils”.

2 stāvu koka ēka ar bagātīgi dekorētām fasādēm izvietota gruntsgabala dziļumā,
ar parādes pagalmu ielas pusē. Tā labiekārtojums nav saglabājies.

*Zunda kanālam piegulošās teritorijas detālplānojums
(Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” p.8)*

Teritorijai pieguļ otrpus Slokas ielai vairākas ēkas – kultūrvēstures pieminekļi, kas nozīmīgas ielas ainavā un aktīvi veido vides raksturu:

Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis **Slokas ielā, 41** – 19. gs. beigu vienstāva koka muižiņa – bij. Hāmaņa muižīņas dzīvojamā ēka ar klasicisma iezīmēm. Ēka ar tornīti, kolonnām, lieveni, barokāliem elementiem, dekoratīviem skursteņiem.

Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis **Slokas ielā 31**, - 1908.g. celtā, arhitekta Konstantīna Pēkšēna projektētā plastiski veidotā un bagātīgi dekorētā 4 sāvu mūra dzīvojamā [tagad administratīvā] ēka, kas pārstāv nacionālā romantisma virzienu Rīgas arhitektūrā.

Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis **Slokas ielā 29** – 1911. g. celtā, arhitekta A. Vanaga projektētā 4 stāvu mūra dzīvojamā ēka ar mansardu. Bagāta apjoma un fasādes plastika.

Teritorijā atrodas arī 1904. g. celtā pazīstamā arhitekta Felsko projektētā 2 stāvu koka savrupmāja **Slokas ielā 26**.

Teritorijas vēstures liecība ir Hāmaņa iela.

Hāmaņa iela – nosaukta vācu rakstnieka, filozofa, ceļojoša mājskolotāja Johana Georga Hāmaņa [1730-1788] vārdā, kurš tāpat kā daudzi vietējie un no ārzemēm iebraukušie literāti un mākslinieki pulcējās ap bagātā lieltirgotāja Bērensa dēliem, kuru mājas pastāvīgais viesis bija arī Johans Gotfrīds fon Herders. Hāmāns dzīvo Berensa greznajā Hāgena muižīņā Daugavgrīvas ielā, ko vēlāk pazīst ar Švarcmuižas nosaukumu un mīl pastaigāties pa taku starp divsimtgadīgiem vītoliem – tā saukto filozofu aleju. Hāmaņa iela ir daļa no šīs takas.

Teritorijā ir valstiskas nozīmes prestiža jaunbūve: 1999. – 2002. g. uzceltā Latvijas bankas Rīgas filiāles ēka **Bezdelīgu ielā, 3**. Arhitekti A. Kronbergs, I. Kārklīņa, M. Kārklīņš, V. Uzors.

2.TERITORIJA starp Daugavgrīvas ielu [gar senkrastu], Mazo Ūdens ielu, Zunda kanālu [pa asi], Vanšu tiltu [Bezdelīgu ielu].

Josla gar Zundu atrodas Rīgas vēsturiskā centra aizsargjoslā un definēta kā publiskā ārtelpa [RVC saglabāšanas un aizsardzības noteikumi – MK 11.03.2004. noteikumi Nr. 127, bet daļā starp Ūdens un Mazo Ūdens ielu arī Ķīpsalas vēsturiskās apbūves aizsargjoslā.

Teritorijā atradās **Zunds jeb Jurģu muiža** – viens no Rīgas latviešu blīvi apdzīvotiem rajoniem 17/18 gs. mijā, kas piederēja Jura hospitālim. Te mita pazīstamas zvejnieku dzimtas – Nariņi, pārcēlāji un mastu šķīrotāji – Muižēji un Mesteri. Te bija viens no pastāvīgās pārceltuves galapunktiem.

Revidenta Ē. Tolka 1700. g. zīmētā situācijas karte redzama senākā Pārdaugavas latviešu kapsēta ar zvanu torni. 18.gs. to sauca par Jēru kalna kapsētu. Aiz tās gāja ceļš uz Jūrmalu.

Ziemeļu kara laikā Zunds smagi cieta. Zundā palika 13 mājas gar tag. Ūdens ielu. Sakarā ar jauno plosta tiltu tam vairs nebija agrākās satiksmes mezgla nozīmes.

18. gs. beigās Zunds sāk zaudēt savu līdz tam diezgan noslēgto un latvisko raksturu. Tā Rīgas vācu tirgotājs Prūsijas konsuls Johans Vilhelms Helmunds Zundā nopirka 9 gruntsgabalus, lielākoties gar tag. Ūdens ielas lejasgalu un tur ierīkoja krūku manufaktūru un uzcēla blakus J. H. Muižeļa ēkām savu māju.

Krūku manufaktūru J.V. Helmunds nodibināja 1789. g. , kad krievu tirgotājs S. Ļeļuhins pārņēma Kunces balzāma ražošanu, to ievērojami paplašinot.

1796. g. tika sašarināta gan balzāma, gan krūku ražošana. Un manufaktūra sāka gatavot cukura formas un sīrupa traukus Rīgas cukura manufaktūras vajadzībām. Tā tomēr nespēja cīnīties ar Holandes un Hamburgas trauku ražošanas konkurenci un 1821. g. uzņēmums tika likvidēts.

19. gs. Zundā turpināja dibināt jaunus rūpniecības uzņēmumus.

Manufaktūru un fabriku izvietošana ūdeņu tuvumā starp Daugavgrīvas ielu un Zundu nesaudzīgi izspieda no ierastajām dzīvesvietām Jura ciema iedzīvotājus pie pārceltuves. Izzuda ne tikai pirmās Pārdaugavas apdzīvotās vietas gar Zundu, bet līdz ar tām vesels laikmets Rīgas latviešu vēsturē. 19. gs. otrajā pusē atšķirībā no citām pārdaugavas ielām, Daugavgrīvas iela apbūvēta visā tās garumā. Starp ielu un Zundu ērtā ūdensceļa dēļ un tāpēc ka uz līdžiem neattiecas citu priekšpilsētu attīstību ierobežojošais noliegums būvēt akmens un ķieģeļu namus, jau strādā : alus brūži, kokzāģētavas, kokvilnas krāsotava un austuve, vadmalas austuve, kā arī jauni fabriku korpusi – celulozes, nažu, stikla, anilīnkrāsu, mašīnbūves, stieplu un pirmā portlandcimenta ražotne, kur starp abiem pasaules kariem izgudro sauso apmetumu riģipsi.

20. gs. otrā pusē celtie rūpniecības objekti gandrīz pilnībā aizņem visu teritoriju un to kvalitāte degradē vidi, kas daļā gar Zunda krastmalu, kā publiska ārtelpa atrodas RVC buferzonas robežās.

Teritorijas daļā uz senkrasta izvietojās vairākas muižiņas.

Daugavgrīvas ielā, 19/21, Švarcmuižas dzīvojamā ēka [tagad administratīva ēka],
1872. g.

vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis,

arhitekts M. Holsts,

eklektisma iezīmes,

1 – 2 stāvu koka ēka izvietojas Daugavgrīvas un Bezdelīgu ielu stūrī. Aiz tās saglabājusies daļa no tā sauktās Filozofu alejas [līdz bij. Heija muižiņai Daugavgrīvas ielā, 25].

Ēku cēlis H. H. Bērenss, kurš 17. gs. 80. gados nopirka Āgenskalna muižu, kuras teritorija sniedzās no Zunda pāri tag. Melnsila ielai un tag. Kuldīgas ielas līdz tag. Ē. Smiļģa ielai. Viņa mazmeita Johanna Sofija apprecēja tirgotāju un vēlāko Rīgas birģermeistaru Ādamu Švarcu. Tā Bērensu muiža kļuva par Švarcmuižu. Švarca pēcteči te mita visu 19. gs.

Baltijas vācu aprindās 18 gs. Bērensus uzskatīja par karaļiem Rīgas tirgotāju vidū. Viņi bija to Rīgas namnieku un literātu centrā, kas lasīja rietumos izdoto savam laikam progresīvo literatūru par apgaismības filozofijas izvirzītajām idejām. Tādēļ arī aleju, kas atradās ielejā aiz Daugavgrīvas ielas sauca par **Filozofu aleju**. Tā bija apgaismības laikmeta simbols 18. gs. Pārdaugavā, jo pa to bija pastaigājušies Rīgā kādu laiku dzīvojušie vācu filozofi J. G. Hāmanis un J. G. Herders, viesodamies Bērensu ģimenes vasaras mītnēs. Pa šo gatvi starp augsto smilšu krauju un mitro pļavu pastaigājās arī Garlībs Merķelis, kurš pēc atgriešanās 1807. g. no ārzemēm konstatēja, ka iemīļotā pastaigu vieta kļuvusi par parastu kājceliņu.

Ir jaunatklāts arhitektūras piemineklis **Daugavgrīvas ielā, 37/39** – Drēzdena muižiņas dzīvojamā ēka, 18. gs 2. puse, baroks, Fasādes apšuvuma un plānojuma izmaiņas 1874. un 1912. g.

Drezdena muižiņa bija rātskunga ,literāta Karls Gustava Drēzdens vasarnīca, kurš Rīgā ienāca no Cēsīm 18. gs. 60. gados.

Tā atradās t. s. Filozofu alejas galā,

Filozofu alejai pieslēdzās vēl trešā muižiņa – Džona **Heja [angļu tirgotāja] muižiņa Daugavgrīvas, 25** – blakus Švarcmuižai. Baroka muižiņa celta 17. un 18. gs., piederēja labi pazīstamai Rīgas namnieku Bērensu dzimtai, Heja muižu 18.gs. vidū lika celt Karls Bērenss. Baroks. Pēc viņa nāves muižiņas ēka pārgāja Heja īpašumā. Nojaukta 20. gs. 90. gados.

Tai blakus **Daugavgrīvas,23** – saglabājusies bij. R.H. Mantela mašīnbūves rūpnīcas 1879.g. celtā ēka.

Teritorijai pieguļošajā daļā otrpus Daugavgrīvas ielai atrodas arhitektūras piemineklis, arhitekta J. Alkšņa 1909. g. projektētā dzīvojamā ēka – īres nams **Daugavgrīvas ielā,74**. Fasādes jūgendstila. Ēka ir nozīmīgs arhitektoniski telpisks zemes gabala šaurleņķa stūra akcents Ūdeans un Mazās Ūdens ielas skatu perspektīves noslēgumā un Daugavgrīvas ielas trases pagriezienā.

3.TERITORIJA starp Krišjāņa Valdemāra ielu – Vanšu tiltu, Zunda kanālu [pa asi], Kalnciema ielu.

Teritorija atrodas tiešā tuvumā no vietējās nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļa – „**Āgenskalns**” [starp Kalnciema, Slokas, Nometņu, Talsu, Bāriņu, Hermaņa, O.Vācieša, mārupes, Liepājas, Zemaišu, dzelzceļa, Atpūtas, Margrietas, Kuldīgas, Gregora, Dreiliņu, Kristapa, Melnsila ielām – atbilstoši Pilsētas attīstības plānam] un netiešā tuvumā no valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļa – „**Pārdaugavas apbūves fragments**” [starp Nometņu, Meža, E. Smiļģa un Talsu ielām].

Kalnciema ielas sākuma daļa liecas lejup pie Āgenskalna līča, kur līdz 19.gs. beigām bija Āgenskalna sabiedriskais centrs – pārceļtūve, tirgus laukums, krogs [par ko vēl šodien liecina Krogus ielas nosaukums], policijas iecirknis, aptieka un iecienīts izpriecu dārzs ar Vasaras teātri [izrāžu sākums un beigas bija pieskaņotas pasažieru kuģīša pienākšanas un atiešanas laikam].

Tag. Daugavgrīvas un Kalnciema ielu krustojumā atzīmēta Āgenskalna kroga atrašanās vieta un ceļš, kas ved uz Babīti. Totlera, tad Hammera krogs. Aizmugurē ceļš ved uz mežiņu, kur atrodas Cukerbekera muižiņa. Restorānu ar dārzu 18.gs uzcēla viesnīnieks Totlers. Iepretī krogam atradās Burkānu sala. Restorānu likvidēja 1802. g. pēc Totlera meitas I. S. Hammeres nāves. Jaunais īpašnieks gruntsgabalu izmantoja privāta dārza ierīkošanai, jo Rīgas izmeklētājai publikai esot ļoti pietrūcis šīs izpriecu vietas.

Teritorija atrodas bij. Āgenskalna muižas robežās [bij. Āgenskalna muižu – vēlāk Švarcmuižu nopirka H. H. Bērenss 17. gs. 80. gados], kuras sniedzās no Zunda pāri tag. Melnsila ielai un tag. Kuldīgas ielas līdz tag. Ē. Smiļģa ielai.

Āgenskalna muižas teritorija 18/19 gs. mijā bija samērā jauna vienkāršo ļaužu apmešanās vieta atšķirtībā no Zunda un Ilģuciema.

Teritorijā atrodas kultūrvēstures piemineklis – dzīvojamo un saimniecības ēku komplekss **Daugavgrīvas ielā, 7, 9, 11**

Šī ēku grupa ir Pārdaugavas un Daugavgrīvas ielas senākās 18. gs. koka apbūves fragments, ko raksturo ēku izvietojums šaurās parcelēs [proporcijas apmēram 1:4], kas virknētas ar īso malu gar Daugavgrīvas ielu un stiepušās līdz Zunda krastam. Vēsturiskā apbūve izvietota tieši gar Daugavgrīvas ielu vai nedaudz atvirzot no tās. Zemes gabalu dziļumā vēlāk būvētas citas dzīvojamās un ražošanas ēkas vai saglabāti dārzi.

Daugavgrīvas ielā, 7 – ēkas valsts nozīmes arhitektūras piemineklis,

1887. g.

klasicisms,

autors – arhitekts R.Šmēlings,

1stāva koka ēkas ar augstu kārniņu jumtu.

Pēc 2001. g. ugunsgrēka zemes gabalā notiek apbūves rekonstrukcija un restaurācija pēc SIA „AIG” izstrādāta projekta.

Daugavgrīvas, 9 – ēkas valsts nozīmes vēstures un arhitektūras piemineklis,

autors – arhitekts P.Feders,

1840., 1874. g.

2 vienkārtīga koka ēkas un stallis.

Vietas savdabība ir parādes pagalmi kā dārzs pret ielu un intīmāka atpūtas zona aiz dzīvojamās mājas. Gruntsgabala savrupo iespaidu nodrošina kullises apbūve- bīdermeijera perioda dzīvojamā māja.

Senākā 18.gs. 2. pusē celta māja ir atstāta no ielas. Ar galu pie ielas bijusi neliela ēciņa. 19. gs. 40. gados notikušas lielākas pārmaiņas. Pie ielas esošās ēciņas vietā uzceļ mūsdienās redzamo dzīvojamo māju. Tā līdz šodienai saglabājusies ar tik nelielām izmaiņām, ka vērtējama, ka vērtējama kā tipoloģiski un stilistiski unikāla ēka visas Rīgas arhitektūras kontekstā. 1874. g. veco dzīvojamo māju pārbūvē izskatā, kas ar nelielām izmaiņām redzams pašlaik un uzceļ stalla ēku, kas 19. gs beigās vai 20. gs sākumā pārbūvēts par dzīvojamo māju. Ēka nozīmīga kā grunts gabala vēsturiskā apbūves kompozicionāla un funkcionāla daļa. Stallis palīdz saglabāt savrupo raksturu dārza daļai aiz dzīvojamās mājas.

Ēkas Daugavgrīvas ielā, 9 ir arī vēstures piemineklis – tēlnieka, profesora, Rodēna skolnieka Gustava Šķiltera dzīves vieta 1928. – 1954. gadam [bijušais Šķiltera memoriālais muzejs],

Daugavgrīvas, 11 – ēkas valsts nozīmes arhitektūras piemineklis,

18.gs 2. puse

Baroka vienkārtīga koka piepilsētas muižiņa vai vasaras māja. No senākās Daugavgrīvas ielas 18. gs apbūves šī ir vienīgā tieši pie ielas celtā dzīvojamā māja, kas saglabājusies līdz mūsdienām. Tās arhitektūra bagāta ar detaļām.

Saimniecības ēka novietota ar galu pret ielu. Tās centrā bija stallis ar ratnīcu, galos pa apkurināmai istabai. Šī ir viena no retajām vēl esoša ar galu pret ielu novietota Jelgavas priekšpilsētas 18. gs. saimniecības ēka

Teritorijā ir jaunatklāts arhitektūras piemineklis:

*Zunda kanālam piegulošās teritorijas detālplānojums
(Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” p.8)*

Daugavgrīvas ielā,6 – ārsta profesora Nīmaņa Bērnu klīnika

1933.g.

autors arhitekts A. Kalniņš

5 stāvu mūra ēkas fasādes funkcionālisma formās

Teritorijā atrodas arī pazīstamā arhitekta Jāņa Akšņa jūgendstila formās projektētais un 1910. g. celtais dzīvojamais nams ar veikaliem Kalnciema iela, 1a.

Šajā nelielajā teritorijā pārstāvēti vairāki vides struktūras veidi: 18.gs. brīvstāvoša koka apbūve, kvartālu perimetrāla apbūve un 20. gs. otrās puses pēc klajās apbūves principa veidota daudzstāvu apbūve.

Izmantotā literatūra un materiāli

Johans Kristofers Broce. Zīmējumi un apraksti. 2. sējums.

Rīga. „Zinātne”

1996. g..

Viduslaiku Rīga

Rīga 1860 – 1917

Rīga

„Zinātne” LPSR ZA Vēstures institūts

1978 g.

Senā Rīga

Pētījumi pilsētas arheoloģijā un vēsturē

Koka Rīga

Izdevniecība Neptūns, Latvia Nostra

Rīga

2001 g.

VKPAI materiāli

PKPAI materiāli

Enciklopēdija Rīga

Rīga

Galvenā enciklopēdiju redakcija

Zunda kanālam piegulošās teritorijas detālplānojums

(Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” p.8)

1988 g.

Jūgendstils Rīgas arhitektūrā

J. Krastiņš

Rīga. „Zinātne”

1980. g.

Ēku kompleksa Rīgā, Daugavgrīvas ielā 9/11 novērtējums

I. Dirveiks

AIG

28.09.2004.

Senu tradīciju jaunās lietas

Ilze Martinsone

„Latvijas arhitektūra”

2001. g. Nr.6

Rīga kājāmgājējiem

Kolbergs

Izdevniecība AKA

Jūrmala

2001 g.

2.4. Publiskās ārtelpas analīze un tās attīstības mērķi.

Publiskās ārtelpas sastāvdaļas ir ielas, bulvāri, laukumi, parki, skvēri, krastmalas, pagalmi, kas bez ierobežojumiem pieejami sabiedrībai.

Plānojuma teritorijā šobrīd nepastāv tādas plašas gājējiem atvēlētas zonas kā parki skvēri un laukumi.

Ielas plānojuma teritorijā ir primāri nodotas autosatiksmei. Ņemot vērā lielo satiksmes intensitāti plānojuma teritorijā, gaisa un akustiskā piesārņojuma līmenis daudzkārt pārsniedz vēlamo. Esošais gājēju ceļu izkārtojums neveicina plānojuma teritorijā ietvertu atsevišķo kvartālu savstarpējo saikni. Pilsētas maģistrāles – Daugavgrīvas iela un Vanšu tilts – Kalnciema iela veido grūti pārvaramu šķērsli gājējiem, tādējādi gājēju kustība daudzās vietās plānojuma teritorijā nonāk pastāvīgā konfliktā ar autotransportu. Ietvju tehniskais stāvoklis ir labs, taču trūkst labiekārtojuma elementu- apgaismojums, atpūtas soliņu, atkritumu tvertnes.

Parki

Nozīmīga rajona iedzīvotāju rekreācijas zona ir plānojuma teritorijai blakus esošais Uzvaras parks, taču gājēju saikne ar šo parku nav pietiekami kvalitatīva. Lai nokļūtu parkā no blakus

*Zunda kanālam piegulošās teritorijas detālplānojums
(Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” p.8)*

esošajiem dzīvojamajiem rajoniem, gājējiem jāšķērso vairākas intensīvas satiksmes ielas un maģistrāles.

Zunda kanāla krastmala posmā starp Mazā Ūdens ielu un Vanšu tiltu šobrīd nepievilcīga un nesakopta. Bij. ražošanas teritorija rada fizisku un emocionālu barjeru starp dzīvojamo rajonu un krastmalu, tādējādi, izslēdzot iespēju piekļūšanai pie ūdens malas. Posmā starp Vanšu tiltu un Balasta dambi krastmala ir atvērta skatam uz Āzenes kanālu un aiz tā esošo apbūvi, taču no dzīvojamā rajona to atdala Daugavgrīvas iela.

Plānojuma uzdevums ir veidot teritorijā funkcionāli un estētiski kvalitatīvu publisko ārtelpu, t.i., tādu telpisko sistēmu, kas:

- nodrošina dažādu sabiedrības grupu intereses,
- ir dorša, nav pārpildīta, ir ērti lietojama,
- pastāv skaidra gājēju satiksmes infrastruktūru, kurai nav konfliktu ar autotransportu,
- komfortabli apstākļi atbilstoši laika apstākļiem;
- gaisa un akustiskā piesārņojuma līmeņa nepārsniedz pieļaujamo,
- labs apgaismojums un atbilstošs labiekārtojuma līmenis.

2.5. Esošā transporta sistēma un inženierapgāde

Pie pašreizējās satiksmes intensitātes un satiksmes organizācijas maksimumstundās ir ievērojami apgrūtināta piebraukšana/izbraukšana no objektu teritorijām. Tā kā satiksmes intensitāte ik gadu palielinās un lai veicinātu teritorijai gar Zundas kanālu turpmāko attīstību ir nepieciešama satiksmes kustības reorganizācija.

Saskaņā ar tehniskajiem nosacījumiem plānojuma teritorijā ir iebūvētas šādas pilsētas inženierkomunikācijas:

1) Ūdensvadi: Kalnciema ielā Ø400 mm; Daugavgrīvas ielā Ø250 mm; Slokas ielā Ø200 mm; Bezdelīgu ielā Ø100-250 mm; Mārtiņa ielā Ø100 mm; Kliņģeru ielā Ø100 mm; Kuldīgas ielā Ø100 mm; Ūdens ielā Ø100 mm; Mazā Ūdens ielā Ø300 mm; Zunda kanāla krastmalā Ø800 mm.

2) Sadzīves notekūdeņu tīkli: Mazā Ūdens ielā Ø1000 mm; Kuldīgas ielā Ø225 mm; Hāmaņa ielā Ø225; Krēslas ielā Ø225; Mārtiņa ielā Ø225; Kr.Valdemāra ielā Ø1000 mm; Kalnciema ielā Ø300-Ø500 mm; Zunda kanāla krastmalā Ø2500x1800 mm (Balasta dambis-Mazā Ūdens iela).

3) Lietus notekūdeņu tīkli: Daugavgrīvas ielā Ø315-1000 mm; Ūdens ielā Ø1000 mm; Mazā Ūdens ielā Ø1000 mm; Kr.Valdemāra ielā Ø1200 mm.

2.6. Aizsargjoslas.

Zunda kanālam piegulošās teritorijas detālplānojums
(Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” p.8)

Detālplānojuma teritorijā saskaņā ar Aizsargjoslu likumu noteiktas šādas aizsargjoslas:

1) vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas –

- kultūras un vēstures pieminekļu un vēsturiskās apbūves aizsardzības zonas, dižkoku aizsardzības zonas.

Īpašās prasības teritorijā „Dzegužkalns – Nordeķi” (AN punkts 8.3. – 3.5.):

- nav pieļaujamas būtiskas pilsētībūvnieciskās struktūras izmaiņas,
- saglabājams esošais, pārsvarā mazstāvu vēsturiskās apbūves un apzaļumojuma raksturs,
- aizliegta jaunu, pēc klajās apbūves principa veidotu, daudzstāvu namu celtniecība.

- aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām;

Esošie ekspluatācijas urbumi

Adrese	Īpašnieks	VĢ D Db Nr.	Koordinātas		Urb. gad s	Aizsargjosla		Pie zīm es	Rekome dācijas
			X	Y		Aprīkoj .	stāvokl is		
Ūdens 11/23	SIA "PINUS E"	101 2	50452 5	63124 22	1956	labs			
Daugavgrīvas 31-k1.	SIA "Salmo"	101 7	50437 2	63122 19	1956	apmier n		Jāiztīra un jāsakārto sūkņu māja	
Daugavgrīvas 31-k1.	SIA "Salmo"	603 6	50434 5	63122 35	1973	apmier n	sūkņu mājā ierīkota noliktav a	Jāiztīra un jāsakārto sūkņu māja	

Ap minētajiem urbumiem ir jānosaka aizsargjosla saskaņā ar LR MK 20.01.2004. noteikumu Nr.43 "Aizsargjosla ap ūdensņemšanas vietām noteikšanas metodika" prasībām.

2) ekspluatācijas aizsargjoslas –

- inženiertīklu aizsargjoslas,
- tauvas josla.

3) drošības aizsargjoslas -

Saskaņā ar LR MK 19.06.2001. noteikumu Nr.259 "Rūpniecisko avāriju riska novēršanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" SIA "Laku un krāsu rūpnīca" Daugavgrīvas ielā 63/65 ir paaugstināta riska objekts.

Pamatojoties uz MK noteikumu Nr.259 55.2. apakšpunkta prasībām, detālplānojumā noteikti šādi apbūves un teritorijas izmantošanas ierobežojumi:

Noteikt aizliegumu 300 m zonā no SIA "Laku un krāsu rūpnīca":

- bērnu aprūpes, mācību, veselības aprūpes iestāžu un sporta būvju izvietojumam
- jaunu sprādzienbīstamu un ugunsbīstamu objektu, bīstamo kravu pārkraušanas staciju un šķirotavu izvietojumam, kā arī šādu objektu vai būvju paplašināšanai.

Noteikt aizliegumu 100 m zonā no SIA "Laku un krāsu rūpnīca":

- jaunu daudzstāvu (5 un vairāk stāvi) dzīvojamu ēku apbūvei,
- jaunu atpūtas teritoriju izvietojumam,
- jaunu ēku, būvju un objektu izvietojumam un apbūvei ar lielu plānoto apmeklētību vai intensīvu cilvēku kustību,
- citu jaunu objektu būvniecību, ja tās īstenošanas rezultātā var palielināties rūpnieciskās avārijas risks vai kļūt smagākas šādas avārijas sekas.

Piezīme:

Izmantošanas ierobežojumi minētajās zonās var tikt mainīti pēc atkārtotas SIA "Rīgas laku un krāsu rūpnīca" rūpniecisko avāriju novēršanas programmas izvērtēšanas Vides pārraudzības valsts biroja.

Ierobežojumi noteikti, pamatojoties uz LR Vides ministrijas Vides pārraudzības valsts biroja 28.02.2005. vēstuli Nr.6-01/431 "Par ierobežojumiem teritoriju izmantošanā SIA "Laku un krāsu rūpnīca" riska zonā.

3. PLĀNOJUMĀ PIENĒMTIE RISINĀJUMI (Saistošā daļa)

3.1. Plānojamā noteiktā teritorijas izmantošana:

Dzīvojamās apbūves teritorijas (Dz-1 un Dz-2, kopā 8,1 ha), kur primārais zemes izmantošanas veids ir dzīvojamā apbūve ar savrupmāju, mazstāvu, gan daudzstāvu daudzdzīvokļu namiem. Šajās teritorijās kā papildizmantošana atļauta arī darījumu iestāžu un tirdzniecības/pakalpojumu objektu uzturēšana un attīstība. Dzīvojamās apbūves teritorija Dz-1 ietver kvartālus starp Slokas ielu, Mārtiņa ielu, Krēslas ielu, Hāmaņa ielu un Kuldīgas ielu, kas ir teritorijas ar vēsturiskās apbūves respektējošu arhitektūru un kvartālam raksturīgiem apbūves rādītājiem, bet dzīvojamās apbūves teritorija Dz-2 ietver kvartālu starp Kuldīgas ielu

*Zunda kanālam piegulošās teritorijas detālplānojums
(Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” p.8)*

un Jaunprojektēto ielu Jūrmalas gatves savienojuma trasē, kā arī zemes gabalus Kalnciema ielas un Daugavgrīvas ielas krustojumā ar esošu piecstāvu daudzdzīvokļu ēku apbūvi.

Jauktas apbūves teritorijas (J-1, J-2, J-3, J-4, J-5, J-6, kopā 22,4 ha), kur primārais izmantošanas veids ir daudzstāvu daudzdzīvokļu nami, darījumu iestādes un tirdzniecības/pakalpojumu objekti, izvietotas gar Zunda kanālu kvartālos līdz Daugavgrīvas un Kalnciema ielām:

- 1) J-1 teritorijā saglabājamas esošās koku grupas;
- 2) J-2 teritorijās jauna apbūve veicama saglabājot perimetrālās apbūves principu;
- 3) J-2 teritorijās atrodas vairāki valsts un vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļi (skat. 2.3.punktu - „Kultūrvēsturiskā izpēte”), tāpēc jauna apbūve iespējama tikai ar vēsturiskās apbūves respektējošu arhitektūru;
- 4) J-3, J-4 teritorijas atrodas blakus teritorijai ar valsts un vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļiem, kurā jauna apbūve veidojama ar modernu arhitektūru, to sabalansējot ar pieguļošās vēsturiskās apbūves augstumu un raksturu;
- 5) J-3, J-4, J-6 teritorijās paredzēts izvietot apbūvi ar pilsēt būvniecisku siluetu veidojošiem akcentiem - augstbūvēm, kas veido loku gar Zunda kanālu, papildinot Pārdaugavas siluetu.

Centru apbūves teritorijas (C-1 un C-2 kopā 7,9 ha), kur primārais zemes, būvju vai to daļu izmantošanas veids ir intensīvāka jaukta apbūve ar daudzveidīgākām funkcijām, izvietotas plānojamās teritorijas centrālajā daļā starp Zunda kanālu, Daugavgrīvas ielu un Kr.Valdemāra ielu, lai izveidotu daudzfunkcionālu darījumu, pakalpojumu, mājokļu, atpūtas, sporta un sabiedrisko objektu teritoriju ar augstvērtīgu un kvalitatīvu publisko ārtelpu:

- 1) C-2 – teritorija, kurā paredzēta apbūve ar pilsēt būvniecisku siluetu veidojošu apbūvi - augstbūvēm, kas tāpat kā J-3, J-4, J-6 teritorijās veido loku gar Zunda kanālu; un teritorija ar publiskās ārtelpas veidojošu funkciju, to integrējot apkārtējā apbūvē.

Publiskās apbūves teritorijas (P, kopā 3,1 ha), kur primārā zemes, būvju vai to daļu izmantošana kalpo publiskiem, sabiedriskiem vai sociāliem nolūkiem, ietver zemesgabalus, kur atrodas Sv.Mārtiņa luteriskā baznīca, Latvijas valsts arhīvs un Latvijas bankas naudas krātuve.

Nostiprināta, labiekārtota krastmala (LK, kopā 1,7 ha), kas ir publiskās ārtelpas sastāvdaļa un ietver nostiprinātu Zunda kanāla krasta joslu ar dažāda labiekārtojuma elementiem, tai skaitā kuģīšu piestātnēm.

Būvlaide jaunai būvniecībai visās apbūves teritorijās.

*Zunda kanālam pieguļošās teritorijas detālplānojums
(Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” p.8)*

Būvlaide jaunai būvniecībai - iedibinātā būvlaide, bet vietās kur tāda nav – Rīgas pilsētas būvvalde nosaka individuāli.

Apbūves atskaites augstums:

- Teritorijām J-3, J-4, J-5, J-6, C-1, C-2 tiek noteikts apbūves atskaites augstums - 3,00 BAS;
- Teritorijām J-1, J-2, Dz-1, Dz-2, P tiek noteikts apbūves atskaites augstums, kas ir katra atsevišķa zemesgabala virsmas vidējā augstuma atzīme.

Teritorijas kopējā platība ir aptuveni 71,8 ha (piezīme: bilance rēķināta no plānojamās teritorijas platības **43,2 ha**, kas neietver teritoriju ielu sarkano līniju robežās).

3.2. Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un attīstība

Kultūras pieminekļu aizsardzības zonas noteiktas, pamatojoties uz aizsardzības zonu noteikšanas projektiem: "Kultūras pieminekļu Daugavgrīvas 7,9,11 aizsardzības zonas projekts" un "Kultūras pieminekļu Daugavgrīvas ielā 19/21, 32/34, 36; Slokas ielā 16,32,34 un Hāmaņa ielā 2A aizsardzības zonas projekts", kā arī Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas 23.02.2005. vēstuli Nr.07-06/579 "Par kultūras pieminekļu aizsardzības zonu projektiem".

Atbilstoši pilsētas attīstības plānam 1995. – 2005. gadam plānojamā teritorijā atrodas daļa no apbūves aizsardzības zonas „**Dzegužkalns – Nordeķi**” [ko aptver Daugavgrīvas iela, Krišjāņa Valdemāra iela, Kalnciema iela, Melnsila iela, Kristapa iela, Alises iela, Āgenskalna iela, Vīlpa iela, Kuldīgas iela, Slokas iela, Dagmāras iela un Lilijas iela, proti teritorija starp Krišjāņa Valdemāra, Slokas, Kuldīgas un Daugavgrīvas [gar senkrastu] ielām], kas nav pilsētbūvniecības piemineklis, bet kur jā saglabā tajā esoša vēsturiska apbūve, pilsētvides mērogs un raksturs, ievērojot atvieglotus aizsardzības noteikumus [AN punkts 2.2.2.].

Svarīgākie šeit aizsargājami pilsētbūvnieciskie elementi:

- vēsturiskās apbūves plānojuma struktūra,
- vēsturiskās apbūves telpiskā struktūra,
- ainava un tās mērogs,
- apzaļumojumu sistēma,
- raksturīgais reljefs [Daugavas senkrasts].

Izmantošanas un attīstības kopējie pamatprincipi, kas jāievēro visās aizsargājamās apbūves teritorijās [AN punkts 8.2.[2], [3]]:

*Zunda kanālam piegulošās teritorijas detālpilānojums
(Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” p.8)*

- dzīvojamā fonda saglabāšana aizsargājamo apbūves teritoriju dzīvojamajā apbūvē, kuras īpatsvars nedrīkst būt mazāks par 40%;
- apbūves vietējās identitātes [tāpatības] saglabāšana, kas nodrošināma ar visu procesā iesaistīto personu profesionālismu, šī procesa publiskumu, kā arī pielāgojot Rīgas 1819., 1867., 1881. un 1904. gada būvnoteikumos iedibinātās tradīcijas.

Īpašās prasības teritorijā „Dzegužkalns – Nordeķi” [AN punkts 8.3. – 3.5.]:

- nav pieļaujamas būtiskas pilsētbūvnieciskās struktūras izmaiņas,
- saglabājams esošais, pārsvarā mazstāvu vēsturiskās apbūves un apzaļumojuma raksturs,
- aizliegta jaunu, pēc klajās apbūves principu veidotu, daudzstāvu namu celtniecība.

Vispārīgie apbūves noteikumi, kas jāievēro visās aizsargājamās apbūves teritorijās [AN punkts 8.4.1.]:

[1] apbūvējamā zemes gabala robežām jāsakrīt ar vēsturiskajām zemes gabala robežām,

[2] pieļaujama neapbūvēto zemes gabalu sadalīšana [parcelēšana] ar nosacījumu, ka katras parces [jaunizveidotā zemes gabala] fronte nav mazāka par 15 m,

[3] pieļaujama vēsturiski izveidojušos zemes gabalu apvienošana ar nosacījumu, ka tiek saglabāta iedibinātā būvlaide,

[7] veicot inženierkomunikāciju izbūvi vai remontējot ielas klātni, aizliegts likvidēt esošo kalto un apaļo akmeņu bruģi, kā arī pārklāt to ar citu klātni. Apaļo akmeņu bruģi pieļaujams aizstāt ar kalto akmeņu bruģi, saņemot Rīgas pilsētas kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas akceptu [saskaņojumu].

ARHITEKTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS ZONU ROBEŽAS UN REŽĪMI

Plānojamajā teritorijā izvietojas 11 valsts nozīmes, vietējās nozīmes un potenciālie arhitektūras pieminekļi, bet šīs teritorijas tiešā tuvumā – 6 valsts un vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļi.

6 arhitektūras pieminekļi plānojamajā teritorijā atrodas apbūves aizsardzības zonas „Dzegužkalns – Nordeķi” robežās – Slokas ielā,16, Slokas ielā 32, Slokas ielā,34 [Mārtiņa baznīca], Daugavgrīvas ielā, 30, Daugavgrīvas ielā, 32/34, Daugavgrīvas ielā,36.

5 arhitektūras pieminekļi plānojamajā teritorijā atrodas ārpus apbūves aizsardzības zonas „Dzegužkalns – Nordeķi” – Daugavgrīvas ielā, 7, Daugavgrīvas ielā, 9, Daugavgrīvas ielā, 11, Daugavgrīvas ielā, 19/21, Daugavgrīvas ielā, 37/39.

6 arhitektūras pieminekļi atrodas plānojamās teritorijas tiešā tuvumā – Slokas ielā 29, Slokas ielā, 31, Slokas ielā, 34 [Mārtiņa kapi], Slokas ielā, 41, Hāmaņa ielā, 2, Daugavgrīvas ielā, 74, bet to aizsardzības zonu daļas atrodas projektējamā teritorijā.

Rīgas attīstības plānā 1995.- 2005.gadam pilsētbūvniecības pieminekļu aizsardzības zonas [apbūves regulācijas zonas] nav parādītas.

Detālplānojumā par pamatu ņemta likumā noteiktā 100 m platuma aizsardzības zona, uzskatot to par optimālu plānojamajā teritorijā esošajiem arhitektūras pieminekļiem un zonu robežas savietojot ar dabiskām, izbūvju vai juridiski noteiktām robežām. Izņēmums ir arhitektūras pieminekļu Daugavgrīvas ielā, 19/21, 32/34 un 36 aizsardzības zonu sapludināšana, lai garantētu telpiski viendabīgas vides veidošanos Daugavgrīvas ielā posmā starp Bezdelīgu un Kuldīgas ielām, it īpaši ja uz šejieni tiks pārvietota jaunatklātā pieminekļa ēka Daugavgrīvas ielā 37/39.

Atsevišķa arhitektūras pieminekļa aizsardzības zona apbūves aizsardzības zonas robežās nav jānosaka, jo abas zonas ir vienādā statusā; tā noteikta daļēji – ja tā iziet ārpus apbūves aizsardzības zonas.

Tas pats attiecas uz to arhitektūras pieminekļu aizsardzības zonām, kas atrodas apbūves aizsardzības zonas tiešā tuvumā [gan plānojamā teritorijā, gan ārpus tās].

Plānojamā teritorijā daudzu arhitektūras pieminekļu aizsardzības zonas gan sakļaujas, gan pārklājas, ietverot plašas, vairāk vai mazāk blīvi apbūvētas teritorijas areālus. Šādos gadījumos aizsardzības režīmi doti areāliem.

Viens šāds pieminekļu aizsardzības zonas **areāls** aizņem praktiski visu plānojamās teritorijas daļu starp **Slokas, Kuldīgas, Daugavgrīvas un Krišjāņa Valdemāra ielām**, kas pati ir apbūves aizsardzības zona, ar iepriekš aprakstītu apbūves aizsardzības režīmu. Areālu veido aizsardzības zonas [daļas] sekojošiem pieminekļiem Slokas ielā, 16, 29, 31 32, 34, 41; Hāmaņa ielā, 2; Daugavgrīvas ielā, 19/21, 30, 32/34, 36, 37/39.

Šajā areālā liels Pārdaugavai vēsturiski raksturīgais koka ēku īpatsvars, īpaši starp Kuldīgas ielu un Mārtiņa kapiem, kur vēlama koka apbūves saglabāšana un uz zemes gabaliem, kur apbūve zudusi iespējama koka ēku pārvietošana no citām vietām.

Papildus apbūves aizsardzības zonas režīma kopējiem noteikumiem, ir lokāli noteikumi:

- Esošie apstādījumi ēku priekšā Daugavgrīvas ielā, 32/34 un 36 veidojami ar mērķi pēc iespējas vairāk atsegt bagātīgo ēku fasāžu, t.sk. sānu fasāžu plastiku un dekoru.

Zunda kanālam piegulošās teritorijas detālplānojums
(Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” p.8)

- Atjaunojams parādes pagalmu labiekārtojums ēku priekšā Daugavgrīvas ielā, 30 un Slokas ielā, 32.

- Nomaināms vidi degradējošais pagaidu rakstura nožogojums Slokas, 32.

Otrs pieminekļu aizsardzības zonas **areāls** izvietojas **gar veco Daugavgrīvas ielu posmā starp Bezdelīgu un Kuldīgas ielām – kas ir Daugavas senkrasts** un kā reljefs saglabājams.

Areālu veido aizsardzības zonas pieminekļiem Daugavgrīvas ielā, 19/21, 30, 32/34, 36, 37/39; Slokas ielā 34; Hāmaņa ielā, 2.

Gar paplašināmo Daugavgrīvas ielas trasi jā saglabā senkrasta raksturs [apzaļumotas nogāzes, atbalsta mūri]

Jaunā apbūve areāla robežās jāveido ievērojot Daugavgrīvas ielas pretējās puses apbūves vēsturiskā plānojuma telpisko struktūru un tās mērogu

Jāveido galvenās vizuālās uztveres skatu perspektīvas no Daugavgrīvas, Bezdelīgu, Krišjāņa Valdemāra ielām uz ēku Daugavgrīvas ielā, 19/21: jāretina apstādījumi, jāveido koku vainagi, jānomaina augstais blīvais pagaidu rakstura žogs, jānojauc koka palīgēkas; starp ēkām Daugavgrīvas ielu 19/21 un 23 daļā gar ielu neveidot jaunu apbūvi,

Jāveido atbilstošs labiekārtojums [Švarcmuižas parka teritorijā atradās arī dīķis] paredzot daļēji saglabājušās filozofu alejas rekonstrukciju, to atjaunojot līdz gruntsgabalam Daugavgrīvas ielā, 25, kur uz senkrasta atradās tagad nojauktā Heija muižiņa un kur varētu pārvietot arī uz senkrasta celto Drēzdena muižu, kas ir jaunatklāta pieminekļa statusā, bet atrodas rekonstruējamās Daugavgrīvas ielas sarkanajās līnijās.

Saglabājami un veidojami skatu koridori no Kliņģeru un Klusās ielas – pa ielu asīm virzienā uz Ķīpsalu un skatu koridors uz Mārtiņa baznīcu no Zunda puses.

Zunda akvatorija un piekraste pret Ķīpsalas vēsturisko apbūvi un no tās pārskatāmā aizsardzības zona izmantojama ar ūdeni saistītām darbībām un izbūvēm – peldierīču piestātnes, noejas pie ūdens, rekreācija pie un uz ūdens Krastmalai jābūt brīvi pieejamai publiskai ārtelpai ar skatu panorāmu no tās uz Ķīpsalas vēsturisko apbūvi.

Trešais **areāls** veidojas **abpus Daugavgrīvas ielai posmā starp Kalnciema ielu un Vanšu tiltu.**

Areālu veido aizsardzības zonas pieminekļiem Daugavgrīvas ielā, 6, 7, 9, 11.

Starp Daugavgrīvas ielu un Zundu saglabājami un pilnveidojami zemes gabalu iekārtojuma pamatprincipi, kur vēsturiskās ēkas šaurās parcelēs, kas virknētas ar īso malu gar ielu, izvietotas tieši gar Daugavgrīvas ielu vai nedaudz atvīroties no tās.

Ēku pieminekļu zemes gabali saglabājami līdz Daugavgrīvas ielas sarkanajām līnijām. Jaunveidojamā apbūve aizsardzības zonā jāpakārto pieminekļiem gan apbūves struktūras, gan mēroga ziņā.

Rekonstruējot esošo vidi un plānojot būvniecības pasākumus Zunda pusē, paredzot esošās apbūves fonā modernas jaunbūves ar mūsdienīgu labiekārtojumu, svarīgi saglabāt atsevišķo gruntsgabalu raksturu, kur vēsturiski katrs bija veidojies ar savu apbūves kompozīciju. Starp vēsturisko apbūvi un nojauktajām ražošanas ēkām, kur plānota jauna apbūve tiek rekomendēts veidot apstādījumu teritoriju – buferzonu.

Šis 18.gs. koka apbūves fragments pilsētvidē korespondē ar Daugavgrīvas ielas pretējās [rietumu] puses un Ērģeļu ielas kapitālo perimetrālo 3 – 5 stāvu apbūvi, kur šāds apbūves veids saglabājams.

Ārpus aizsardzības zonu areāliem plānojamā teritorijā atrodas divu arhitektūras pieminekļu aizsardzības zonu daļas:

- starp **Kalnciema ielu un Krišjāņa Valdemāra ielu** ēkai Slokas ielā 16,
- starp **Mazo Ūdens ielu un Daugavgrīvas ielu** ēkai Daugavgrīvas ielā, 74.

Apbūvei šajās aizsardzības zonās jābūt pakļautai arhitektūras pieminekļiem.

Pašreizējie apbūves apjomi starp ēkām – pieminekļiem būtiski negatīvi neietekmē pieminekļu vērtību, izņemot koka palīgēkas pie Švarcmuižas.Daugavgrīvas ielā, 19/21.

Esošo ēku rekonstrukcija un jaunu objektu izvietojums aizsardzības zonās pieļaujams, nemazinot unikālo celtnu lomu, bet pakārtojot to pieminekļu apjomiem un izvietojumam, kā arī saglabājot pilsētvidei raksturīgo dabas elementu un apbūves saderību un nekonfliktējot ar apbūves mērogu.

Kā profesionālus esošo ēku rekonstrukcijas un jaunu ēku būvniecības paraugus plānojamajā teritorijā var minēt skolas ēkas rekonstrukciju Hāmaņa ielā, 2 un Valsts bankas Rīgas filiāles ēkas jaunbūvi Daugavgrīvas ielā.

Ēkas **rekonstrukcija Hāmaņa ielā, 2** projektēta ar pietāti pret ēkas arhitektūras pieminekļa statusu. Veidoti jauni būvapjomi – pastāvošās likumdošanas prasībām atbilstošās otras kāpnes veidotas kā pilnībā stiklots un tādēļ atvērts apjoms, kas tikpat kā nemaina ēkas iepriekšējo telpisko kompozīciju. Tieši tāpat stikloti ir paplašinātās pagrabtelpas pārsegumi abpus centrālajai ieejai.

Ar **bankas** celtni iezīmēta apkārtnes tālāka attīstība Daugavas kreisā krastā. Kvartālā, kur apbūve salīdzinoši haotiska un nepabeigta un kur vēsturisko apbūvi veido dažāda rakstura ēkas, attīstīts „izstieptas” ēkas risinājums gar Daugavgrīvas ielu. „Galvenais pilsētbūvnieciskais uzdevums ir paveikts – ēkas ārējais apveids atbilst *Genius Loci* jeb Vietas Garam un tā kopforma savā elegancē ir pielīdzināma Daugavas senkrasta plūdlīnijai. upes senkrasts cēloniski ir noteicis kompozīcijas lineāro raksturu. Galvenajā fasādē pret Daugavu logailas šķiet izcirstas akmens sienā. Kontrastējoša ir atvērtā ēkas ieejas daļa un fasāde pret pagalmu. Noslēgtība un atvērtums ir 2 atslēgas vārdi ēkas kompozīcijas analīzei. [J. Lejnicks, LA Nr. 1, 2002. g.]

Papildus detālplānojuma noteikumiem, aizsardzības zonas teritorijām izstrādājama pilsētbūvnieciskās vides ainavu izkopšanas programma: pamatojoties uz veģetācijas vērtējuma un apbūves analīzi, paredzot ainavu rekonstrukciju .

3.3. Priekšlikumi publiskās ārtelpas organizēšanai.

Pamatojoties uz veikto esošo publiskās ārtelpas analīzi un, ņemot vērā kvalitatīvas un funkcionālas publiskās ārtelpas prasības, detālplānojumā ir ietverti sekojoši nosacījumi publiskās ārtelpas veidošanā:

- 1) **Virzieni, kuros jānodrošina brīva gājēju plūsma** - zemesgabala ar kad. Nr.01000612015 un zemesgabala ar kad. Nr.01000610078 robežās jāveido apbūve, kas nodrošina brīvu gājēju plūsmu visas diennakts garumā virzienā no Daugavgrīvas ielas uz Zunda un Āzenes kanālu krastmalu.
- 2) **Atjaunojamā “Filozofu aleja” ar pilsētas panorāmas apskatu platformu**- kvartālā starp jauno un veco Daugavgrīvas ielu un Kr.Valdemāra ielu veidojams gājēju ceļš, kas noslēdzas ar skatu platformu tornī, kas izvietots Kr.Valdemāra ielas sarkanajās līnijās. Tornis veidojams kā ažūrs objekts, lai neaizsegtu skatu zemes līmenī.
- 3) **Gājēju promenāde ar atpūtas un izklaides vietām, kas veidota pēc vienotas apstādījumu un labiekārtojuma koncepcijas** – krastmalas posmā no Mazās Ūdens ielas līdz jaunprojektētajai ielai Jūrmalas gatves turpinājumā veidojama gājēju pastaigu un atpūtas zona brīva no autotransporta.
- 4) **Divlīmeņu gājēju/ autotransporta kustības pārvadi** - plānojums paredz veidot daudzlīmeņu transporta sistēmu. Atšķirīgu transporta veidu izvietošana dažādos līmeņos mazinātu gājēju ceļu tiešu krustošanos ar autotransporta plūsmu. Šādu gājēju pāreju veidošana paredzēta trijās vietās pār Daugavgrīvas ielu – pret iebrauktuvi zemes gabalā ar kad. Nr. 01000612015, pie Vanšu tilta un pie Balasta dambja pret Kalnciema ielu. Ceturtā pāreja paredzēta pie perspektīvā tilta pār Zunda kanālu.
- 5) **Skatu punkti, no kuriem veicama pilsētbūvnieciskā silueta analīze,**

Zunda kanālam piegulošās teritorijas detālplānojums (Rīgas domes 20.12.2005. saistošie noteikumi Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” p.8)

izstrādājot perspektīvās apbūves projektu priekšlikumu – raksturīgākie skatu punkti izvietoti, svarīgākajos gājēju ceļu krustpunktos, ievērtējot esošās un perspektīvās apbūves izvietojumu attiecībā pret reljefu un krastmalu. Ar bultām norādīti aptuvenie virzieni, kuros paredzēta perspektīvā augstbūvju apbūve, kas noteiks pilsētībūvniecisko siluetu.

- 6) **Labiekārtojums** - Gar paplašināmo Daugavgrīvas ielas trasi jā saglabā senkrasta reljefa raksturs, veidojot atbilstošu labiekārtojumu (apzaļumotas nogāzes, atbalsta mūri). Atjaunojams parādes pagalmu labiekārtojums ēku priekšā Daugavgrīvas ielā 30 un Slokas ielā 32. Atjaunojami ēku arhitektūrai un laikmetam atbilstoši zemesgabalu nožogojumi.
- 7) **Apzaļumošana.** Jāparedz pie Švarcmuižas daļēji saglabājušās tā sauktās filozofu alejas, kā silueta sastāvdaļas, rekonstrukcija, to atjaunojot līdz gruntsgabalam Daugavgrīvas ielā 25. Esošie apstādījumi ēku priekšā Daugavgrīvas ielā 32/34 un 36 veidojami ar mērķi pēc iespējas vairāk atsegt bagātīgo ēku fasāžu, t.sk. sānu fasāžu plastiku un dekoru. Jāveido galvenās vizuālās uztveres skatu perspektīvas no Daugavgrīvas, Bezdelīgu, Krišjāņa Valdemāra ielām uz Švarcmuižas ēku Daugavgrīvas ielā 19/21 – jāretina esošie apstādījumi, jāveido koku vainagi. Saglabājami un veidojami skatu koridori no Kliņģeru un Klusās ielas – pa ielu asīm virzienā uz Ķīpsalu un skatu koridors uz Mārtiņa baznīcu no Zunda puses. Papildus detālplānojuma noteikumiem, aizsardzības zonas teritorijai izstrādājama pilsētībūvnieciskās vides ainavu izkopšanas programma, pamatojoties uz veģetācijas vērtējuma un apbūves analīzi, paredzot ainavu rekonstrukciju.
- 8) **“Urbānās platformas”, “gaisa dārzi”, gājēju tilti un estakādes** - ietver ideju par pilnīgi jaunas daudzlīmeņu apbūves struktūras veidošanu. Struktūras pamatā ir 3-līmeņu platforma, kas sastāv no torņveida ēku bāzes ar integrētu pilsētas transporta un inženierkomunikāciju infrastruktūru, augšējo līmeni attīstot kā kopēju jaunas pilsētas ārtelpas vidi – “gaisa”dārzus un laukumus.

3.4. Transporta organizācijas risinājumi

Teritorijai gar Zunda kanālu perspektīvā satiksmes organizācijas shēma ir izstrādāta atbilstoši dotam darba uzdevumam un ievērojot attiecīgo institūciju nosacījumus.

Perspektīvā satiksmes organizācijas shēma ir izstrādāta, lai veicinātu Pārdaugavas rajona turpmāko attīstību, ērtu un drošu piekļuvi daudzfunkcionālu darījumu, pakalpojumu, mājokļu, atpūtas, sporta un sabiedrisko objektu teritorijām. Izstrādātie perspektīvie plāna un šķērsprofila risinājumi detālplānojuma robežās var nodrošināt nepieciešamo satiksmes komforta līmeni plūsmām līdz 4000 A/h.vienā braukšanas virzienā. Pirmās kārtas satiksmes organizācijas risinājumi ar regulējamu satiksmes transporta shēmu atkarībā no braukšanas

joslu skaita nodrošina nepieciešamo satiksmes komforta līmeni plūsmām 1600-2400 A/h vienā braukšanas virzienā.

Teritorijai gar Zunda kanālu perspektīvā satiksmes organizācijas shēma ir izstrādāta ievērojot visas pilsētas perspektīvo transporta organizācijas shēmu. Perspektīvās satiksmes organizācijas shēmas izbūve ir cieši saistīta ar pilsētas attīstības plāna 2006.-2018. gadam galīgās transporta shēmas noteikšanu, perspektīvo tiltu izbūves secību (Hanzas ielas šķērsojums, Ziemeļu šķērsojums, Piejūras maģistrāle). Minēto inženierbūvju izbūves secību ir plānots noteikt ar EMME 2 datorprogrammas palīdzību, modelējot dažādus izbūves scenārijus. Tā pat Daugavgrīvas perspektīvās shēmas izbūves termiņus var iespaidot arī vēl vienas maģistrālās ielas izbūves iespējamība Tapešu ielas sarkano līniju orbežās.

Projektēto ielu brauktuviņu malas ir izvietotas ievērojot sarkanās līnijas, esošo situāciju, respektējot esošās komunikācijas un zemes, ēku īpašniekus.

Maģistrālo ielu šķēršļi.

* Daugavgrīvas ielas rekonstrukcija ir plānota divās būvniecības kārtās. Pirmajā kārtā paredzēts rekonstruēt Daugavgrīvas ielu no Mazās ūdens ielas līdz Trijādības ielai. Daugavgrīvas ielas pamattrases perspektīvais normālprofils ir noteikts 3x3.5m braukšanas joslas katrā virzienā ar 2m sadalošo salīņu. Pirmās kārtas Daugavgrīvas ielas pamattrases normālprofils ir noteikts 2x3.5m braukšanas joslas katrā virzienā ar 5.5m sadalošo salīņu.

* Kr. Valdemāra ielas (no Slokas ielas līdz Vanšu tiltam) pamattrases normālprofils ir noteikts 2x3.5m braukšanas joslas katrā virzienā ar 4m sadalošo salīņu.

* Balasta dambim pamattrases normālprofils ir noteikts 2x3.5m braukšanas joslas katrā virzienā.

Luksoforu objekti.

Pirmajā kārtā ir četri krustojumi (Daugavdrīvas iela - Mazā ūdens iela, iela uz tirdzniecības un atpūtas kompleksu "Akropole", Balasta dambis, Trijādības iela) ir paredzēti regulēt ar luksoforiem. Vienu luksofora objektu (krustojumā ar Kliņģeru ielu) ir paredzēts demontēt.

Otrajā kārtā satiksme pa Daugavgrīvas ielu (maģistrāli) ir paredzēta organizēt bez luksoforiem.

Sabiedriskais transports un gājēji.

Sabiedriskā transporta pieturvietas ir veidotas paplašinājumos - "kabatās". Gājēju satiksmes nodrošināšanai ir paredzēts izbūvēt ietves, Daugavgrīvas ielas šķērsošana pirmajā kārtā ir paredzēta ar luksoforu regulējamās krustojumos. Otrajā kārtā Daugavgrīvas ielas gājēju šķērsošana paredzēta dažādos līmeņos.

Tilti, tuneli un satiksmes pārvadi.

- * Paredzēts saglabāt esošo tiltu pār Zundas kanālu, reorganizējot satiksmi.
- * 1. kārtā ir paredzēts izbūvēt satiksmes pārvadu, kurš ļaus izdarīt labo pagriezienu no Kr. Valdemāra ielas uz Daugavgrīvas ielu.
- * No Daugavgrīvas ielas uz bijušo lauksaimniecības tehnikas ražotnes teritoriju paredzēts izbūvēt satiksmes pārvadu, kurš nodrošinās iebraukšanu/izbraukšanu no teritorijas, kā arī drošu Daugavgrīvas ielas (maģistrāles) šķērsošanu gājējiem.
- * Izbraukšanai no bijušās lauksaimniecības tehnikas ražotnes teritorijas ir paredzēts izbūvēt tuneli, kurš pieslēgsies Daugavgrīvas ielai (maģistrālei).
- * 2. kārtā nobraukšanas joslu izbūvei nepieciešams rekonstruēt Kr. Valdemāra ielas satiksmes pārvadu pār Daugavgrīvas ielu (paplašināt).
- * 2. kārtā paredzēts izbūvēt nobraukšanas rampu no Kr. Valdemāra ielas uz Daugavgrīvas ielu (maģistrāli).
- * 2. kārtā paredzēts izbūvēt tuneli zem Daugavgrīvas ielas, kurš savienos Jūrmalas gatves turpinājumu ar teritoriju gar Zundas kanālu, perspektīvē ar Ķīpsalu.

3.4. Ugunsdzēsības un civilās aizsardzības pasākumi

Teritorijas aizsardzībai pret applūšanu gar Zunda kanālu visā krastmalas garumā paredzēts nostiprinājums ar malas minimālo augstumu +2.75 m virs jūras līmeņa.

Projektējot iekšējos gājēju ceļus, iekškvartāla brauktuves un apstādījumus jānodrošina ugunsdzēsēju mašīnu piebraukšanas iespēja pie dzīvojamām un sabiedriskām ēkām atbilstoši LBN 100. Attālumu noteikšanā starp ēkām un ēku projektēšanā jāņem vērā LBN 100 un LBN 201-96 prasības.

No Zunda kanāla divās vietās aptuveni 500m attālumā vienu no otras iepretim teritorijai C-1 un J-5 paredzētas ūdensņemšanas vietas ugunsdzēsības vajadzībām un laivu slipi glābšanas darbiem uz ūdens. Minētajās vietās paredzēts izvietot muliņus (kur novietot ugunsdzēsības automobiļus), kas aprīkoti ar ierīcēm ūdensņemšanai jebkurā gadalaikā un kāpnes glābšanas laivu nolaišanai ūdenī.

Pārējā teritorijā ūdensapgāde ugunsdzēsības vajadzībām paredzēta no hidrantiem, kas izvietoti uz ārējā ūdensvada.

3.5. Teritorijas inženierapgāde

Detālā plānojuma teritorijai pie Zunda kanāla ūdensapgāde un kanalizācija izstrādāta pamatojoties uz tehniskajiem nosacījumiem, kas izdoti SIA "Rīgas Ūdens" Nr.26/27-63/277 no 06.02.2004., Rīgas Domes Satiksmes departamentā Nr.DS-04-132-nd no 30.01.2004.

Ūdensapgāde

Perspektīvo apbūves teritoriju starp Daugavgrīvas ielu, Mazo Ūdens ielu, Zunda kanālu un Jaunprojektējamo ielu (posmā no Kaijas ielas līdz Jūrmalas gatvei) ir iespējams pieslēgt pilsētas ūdensvadam Daugavgrīvas ielā Ø250 mm, Mazā Ūdens ielā Ø300 mm, Ūdens ielā Ø250 mm. Šajā perspektīvā apbūves teritorijā ūdensvada posmu pa Ūdens ielu no Mazās Ūdens ielas līdz Zunda kanālam paredzēts nomainīt no Ø100 mm un Ø250 mm.

Perspektīvo apbūves teritoriju starp Daugavgrīvas ielu, Jaunprojektējamo ielu (posmā no Kaijas ielas līdz Daugavgrīvas ielai) un Zunda kanālu ir iespējams pieslēgt pilsētas ūdensvadam Daugavgrīvas ielā Ø250 mm.

Perspektīvo apbūves teritoriju starp Daugavgrīvas ielām (virzienā no Bezdēlīgas ielas līdz Krēslas ielai) ir iespējams pieslēgt pilsētas ūdensvadam Daugavgrīvas ielā Ø250 mm.

Papildinot esošo apbūvi teritorijā starp Hāmaņa ielu un Kuldīgas ielu ir paredzēts perspektīvs ūdensvads pa Hāmaņa ielu Ø100 mm. Papildinot esošo apbūvi teritorijā pie Krēslas ielas ir paredzēts perspektīvs ūdensvads Ø100 mm pa Krēslas ielu.

Perspektīvo ūdensvada trašu izvietojumu ielu šķērsgrīzumā jāsapasa ar pārējām inženierkomunikācijām.

Sadzīves kanalizācija

Perspektīvo apbūves teritoriju starp Daugavgrīvas ielu, Mazo Ūdens ielu, Zunda kanālu un Jaunprojektējamo ielu (posmā no Kaijas ielas līdz Jūrmalas gatvei) ir iespējams pieslēgt pilsētas sadzīves kanalizācijai Mazā Ūdens ielā Ø1000 mm, Ūdens ielā Ø315 mm ka arī pie Zunda kanāla kolektora Ø2500x1800 mm. Pie Zunda kanāla sadzīves kanalizācijas iespējams pievienoties uz 1/3 no kolektora augstuma. Šajā apbūves teritorijā ir paredzēts jauns perspektīvs sadzīves kanalizācijas kolektors pa Ūdens ielu Ø315 mm posmā no Mazās Ūdens ielas līdz Zunda kanālam.

Perspektīvo apbūves teritoriju starp Daugavgrīvas ielu, Jaunprojektējamo ielu (posmā no Kaijas ielas līdz Daugavgrīvas ielai) un Zunda kanālu ir iespējams pieslēgt pilsētas sadzīves kanalizācijai pie Zunda kanāla Ø2500x1800 mm. Pie Zunda kanāla sadzīves kanalizācijas iespējams pievienoties uz 1/3 no kolektora augstuma.

Perspektīvo sadzīves kanalizācijas trašu izvietojumu ielu šķērsgrīzumā jāsapasa ar pārējām inženierkomunikācijām.

Lietus ūdens kanalizācija

Lietus ūdens kanalizācijas tīklam jāsavāc virsūdens no ielām un pieguļošām platībām. Uz ielām paredzētas gūlijas virsūdeņu uztveršanai. Tās izvietojamas reljefa zemākās vietās, vienmērīga krituma posmos attālums starp gūlijām pēc individuāla aprēķina.

Perspektīvo apbūves teritoriju starp Daugavgrīvas ielu, Mazo Ūdens ielu, Zunda kanālu un Jaunprojektējamo ielu (posmā no Kaijas ielas līdz Jūrmalas gatvei) ir iespējams pieslēgt pilsētas lietus ūdens kanalizācijai Mazā Ūdens ielā Ø1000 mm, Ūdens ielā Ø1000 mm. Lietus ūdens kanalizācijas posmu pa Ūdens ielu jāpagarina līdz Zunda kanālam ar Ø400 mm.

Perspektīvo apbūves teritoriju starp Daugavgrīvas ielu, Jaunprojektējamo ielu (posmā no Kaijas ielas līdz Daugavgrīvas ielai) un Zunda kanālu ir iespējams pieslēgt pie lietus ūdens kanalizācijas pa Jaunprojektējamo ielu Ø400 mm.

Perspektīvo apbūves teritoriju starp Daugavgrīvas ielām (virzienā no Bezdelīgas ielas līdz Krēslas ielai) ir iespējams pieslēgt pilsētas lietus ūdens kanalizācijai Daugavgrīvas ielā Ø300 mm.

Perspektīvo lietus ūdens kanalizācijas trašu izvietojumu ielu šķēsgriezumā jāaskaņo ar pārējām inženierkomunikācijām.

Gāzesapgāde

Esošie vidējā spiediena gāzesvadi izvietoti Mazās Ūdens ielas, Daugavgrīvas ielas un Mārtiņa ielas sarkanajās līnijās, kā arī jaunprojektētās ielas sarkanajās līnijās Jūrmalas gatves turpinājumā. Zemspiediena gāzesvadi atrodas Daugavgrīvas, Kuldīgas, Slokas, Mārtiņa un Bezdelīgu ielas sarkanajās līnijās.

Detālplānojums paredz projektējamā vidējā spiediena gāzesvada novietni Ūdens ielas, Balasta dambja un Kalnciema ielas sarkanajās līnijās.

Jauna zemspiediena gāzesvada novietne paredzēta Hāmaņa ielā un projektēto ielu sarkanajās līnijās kvartālā starp Kalnciema, Kr.Valdemāra un Daugavgrīvas ielām.

Gāzes apgādes projekts pasūtāms pie licencētiem speciālistiem, pirms tam saņemot tehniskos noteikumus a/s Latvijas Gāzes Pārdošanas daļā.

Elektroapgāde

Plānojumā ietvertās un tai pieguļošās teritorijas elektroapgādei zemes gabalā Daugavgrīvas ielā 31 (grupa 61, grunts 2015) paredzēts izvietot jaunu 110/10 kV transformatoru apakšstaciju. Līdz apakšstacijai paredzēta jauna 110 kV kabeļa izbūve Kuldīgas un Kliņģeru ielu sarkanajās līnijās.

Papildus esošajiem elektrokabeļiem projektētajos ielu šķērsprofilos paredzētas perspektīvās kabeļu zonas, pa kurām tiks guldīti kabeļi objektu elektroapgādei un saišu veidošanai starp TP.